9.5.2017

Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausuntopyyntönne 5.5.2017

Näkökohtia hallituksen esityksestä tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtämistä Verohallinnolle koskevaksi lainsäädännöksi

Tulli esittää asiassa seuraavaa:

Myönteistä asian valmistelussa on ollut, että:

- Tulli on saanut osallistua aktiivisesti asian valmisteluun
- Tullin näkemyksiä on otettu huomioon sekä hallituksen esityksen perusteluissa että säännösten sisällössä
- hallituksen esityksen mukaan Tulli kantaa arvonlisäveron tullisäännösten vastaisen tuonnin tilanteissa silloin, kun kyse on tuonnista, joka tapahtuu arvonlisäverolain 86 a §:ssä tarkoitetun menettelyn päättyessä tullisäännösten noudattamatta jättämisen johdosta tai kun tavaroita ei ole lainkaan esitetty Tullille

Huomiota hallituksen esityksessä kiinnittää, että:

- lykätyn menettelyn ei katsota juuri lainkaan lisäävän arvonlisäveron menettämisriskiä
- lykättyyn menettelyyn rinnastetaan muun muassa tullivarastointi, vaikka tähän erityiseen tullimenettelyyn asetettuja tavaroita koskevan mahdollisen tulli- ja verovelan varalta annetaan yleensä vakuus ja vaikka tavarat ovat tullivalvonnassa ja vaikka varaston pitäjä ei ole se taho, joka ilmoittaa tavarat vapaaseen liikkeeseen luovutuksen tullimenettelyyn

Olennaista Tullin mielestä on, että:

- hallituksen esityksessä tarkoitetut valvontaa tehostavat keinot ovat nykyisessä maahantuonnin arvonlisäverotuksessa tarpeettomia; siten kysymys ei ole valvontaa tehostavista keinoista, vaan itse asiassa uusista valvontakeinoista, jotka ovat välttämättömiä lykättyyn menettelyyn siirtymisen vuoksi
- lykättyyn menettelyyn sisältyy niin kutsuttu valuvika maahantuonnin nykyiseen arvonlisäverotukseen verrattuna; tämän vuoksi on hyvin epätodennäköistä, että suoranaisista veropetoksista ja verovelvollisten maksukyvyttömyydestä aiheutuvat luottotappiot eivät kasvaisi
- edellä tarkoitettu valuvika tuo samanlaisen mahdollisuuden tehdä Suomessa tapahtuvan maahantuonnin yhteydessä veropetoksia kuin on Euroopan unionin sisäkaupassa

Tulli arvioi jokaisen luottoasiakkaakseen hakeutuvan yrityksen taloudellisen aseman. Lykättyyn menettelyyn sisältyvä edellä tarkoitettu ***valuvika*** nykyiseen menettelyyn verrattuna onkin, että:

- Tulli on voinut nykyisessä menettelyssä määrittää tarvittaessa myös arvonlisäveron osuudelle riittävän vakuuden yrityksen vakavaraisuuden asteen mukaisesti
- nykyisessä menettelyssä Tulli on pystynyt välittömästi pysäyttämään maksukyvyttömäksi tulleen tai sellaiseksi vasta tulossa olevan yrityksen maahantuonnin

Tullin ja Verohallinnon verojäämien vertailua:

Vuonna 2016 Tulli kantoi maahantuonnin arvonlisäveroa noin 2,4 miljardia euroa ja Tullin kantamien verojen verojäämät olivat kaikkiaan noin 0,1 %. Verohallinto on ilmoittanut arvonlisäveron verojäämikseen vuosina 2013 ja 2014 noin 1,3 % ja kaikkien verojen verojäämäksi vuonna 2015 noin 3,9 %. Verohallinto ilmoitti kaikkien verojäämien osalta vuoden 2016 tavoitteeksi 3,6 %.

Verohallinnon ilmoittamien verojäämäprosenttien mukaiset arvonlisäveron verojäämät olisivat olleet vuosina 2013 ja 2014 noin 31 miljoonaa euroa ja kaikkien verojen verojäämät vuonna 2015 noin 94 miljoonaa euroa. Verohallinnon vuodelle 2016 asettaman kaikkia veroja koskevan tavoitteellisen verojäämäprosentin mukainen verojäämä olisi euroiksi muunnettuna noin 86 miljoonaa euroa. Kerrotut erot ovat huomattavat verrattuna Tullin toteutuneeseen verojäämätasoon, joka on noin 2 miljoonaa euroa.

Lopuksi:

Hallituksen esityksessä todetaan aivan oikein, että Tulli ei ole joutunut realisoimaan tulli-, arvonlisävero- ja valmisteverovelkaa varten vaatimiaan vakuuksia usein, vuonna 2014 realisoitui vain yhdeksän kappaletta. Tulli haluaa tuoda esille sen, että kysymyksessä olevien tapausten pieni lukumäärä johtuu nimenomaan Tullin asiantuntevasta, riskit huomioon ottavasta vakuusharkinnasta, jossa on otettu huomioon yritysten erilainen kyky suoriutua fiskaalisista velvoitteistaan. Tällainen etukäteisarviointi, yrityksen toiminnan monitorointi ja näihin perustuva vakuusharkinta jäävät hyödyntämättä lykätyssä menettelyssä, jossa on turvauduttava jälkikäteisiin valvonta- ja muihin keinoihin verovajeen kasvun pitämiseksi mahdollisimman vähäisenä.

Sinänsä on tietysti hyvä asia, että Tullilla on hallituksen esityksen mukaan laaja toimivalta valvoa maahantuonnin arvonlisäverotuksen oikeellisuutta siltäkin osin, kun kysymys on Verohallinnolle siirrettävistä arvonlisäverotustehtävistä. Sama koskee myös Tullin ja Verohallinnon välistä tietojenvaihtoa koskevia säännöksiä, jotka on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman kattavasti.

Arto Lillman
Päälakimies